

Jubileusz 50. Wszechnicy Biebrzańskiej

W ostatni weekend 21 i 22 marca 2015 r. Biebrzański Park Narodowy obchodził jubileusz z okazji organizacji 50. Wszechnicy Biebrzańskiej. W sobotę, w sali konferencyjnej BbPN w Osowcu-Twierdzy, którą nazwano na cześć Elżbiety Konopka, zmarłej w 2011 roku przewodniczki i współorganizatorki Wszechnic, zgromadziło się około 100 osób. Wśród nich obecni byli inicjatorzy i stali uczestnicy Wszechnic, którą Park organizuje nieprzerwanie od 15 lat. Pomysł Wszechnicy Biebrzańskiej zrodził się wśród uczestników kończącego się w 2000 roku szkolenia dla przewodników po Biebrzańskim Parku Narodowym. Przewodnicy, chcąc dalej zdobywać i poszerzać niewyczerpaną wiedzę o przyrodzie, kulturze i historii Bagien Biebrzańskich, być razem z parkiem i wspierać jego działania, a przede wszystkim kontynuować przyjaźnie jakie nawiązały się wśród nich na kursie, postanowili spotykać się w martwym dla turystyki okresie jesienno-zimowym. To podczas Wszechnic powstało nowe określenie „Biebrznięci”, którego znaczenie nie trzeba chyba już dziś nikomu tłumaczyć. I tak nieprzerwanie od 27.01.2001 roku przez 15 lat, dzięki wspólnej inicjatywie WWF Polska, Biebrzańskiego Parku Narodowego, Stowarzyszenia Ekoturystycznego „Biebrza Koneserom”, Towarzystwa Biebrzańskiego i Osowieckiego Towarzystwa Fortyfikacyjnego oraz wsparciu wielu organizacji odbyło się 50. Wszechnic. W przeważającej liczbie były to spotkania 2-dniowe. Sobota była dniem kameralnym i wtedy słuchaliśmy wykładów na wybrany przez siebie konkretny temat związany z przyrodą, historią czy kulturą doliny Biebrzy. Niedziela była zawsze dniem terenowym i pod okiem specjalistów danego tematu, pracowników Parku, a także pasjonatów wędrowaliśmy po ścieżkach przyrodniczych, poznawaliśmy walory Bagien Biebrzańskich i sposoby jego ochrony, sprzątaliśmy szlaki lub braliśmy czynny udział w pracach na rzecz ochrony przyrody.

W 50. Wszechnicach udział wzięło ponad 300 wykładowców, a wśród nich 55 profesorów. W wykładach uczestniczyło ponad 4.000 słuchaczy niemal z całej Polski. Pierwsze 4. Wszechnice odbyły się w salach Jednostki Wojskowej w Osowcu, Muzeum w Tykocinie i Hotelu „Zalesie” w Mońkach. Od jesieni 2002 roku Wszechnice odbywały się już w sali konferencyjnej Centrum Edukacji i Zarządzania BbPN w Osowcu-Twierdzy, chociaż były też Wszechnice wyjazdowe: w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Lipsku, Gminnym Ośrodku Kultury w Goniądzu, czy w gospodarstwie agroturystycznym „Carski Trakt” u Państwa Nadolnych w Sulinie. Poznaliśmy wiele ciekawych miejsc wędrując od źródeł Biebrzy do jej ujścia i wielu ciekawych ludzi mieszkających tu i kochających Biebrzę; artystów ludowych, poetów, malarzy, fotografików, twórców rękodziela. Niestety, w kolejnych latach musieliśmy przyjąć bolesną wiadomość o śmierci naszych wspaniałych profesorów i wykładowców Wszechnicy. Jesienią 2004 roku zmarł prof. Janusz Faliński, a wiosną 2007 roku prof. Simona Kossak. W lipcu 2010 roku dowiedzieliśmy się o tragicznym wypadku podczas wyprawy do Mongolii i śmierci Artura Tabora – fotografa przyrody i gawędziarza. W trakcie 32. Wszechnicy „Szkodliwe, czy pożyteczne? Rzecz o owadach” dostaliśmy tragiczną wiadomość o katastrofie polskiego samolotu rządowego w Smoleńsku, do której doszło w sobotę, 10 kwietnia 2010 roku o godz. 8:41:06. Zginęło w niej 96 osób, wśród nich prezydent RP Lech Kaczyński z małżonką. W 2011 roku pożegnaliśmy naszą koleżankę Elżbietę Konopka, której towarzyszyliśmy w ostatnie drodze na cmentarz w Sztabinie. Wiosną 27 marca 2012 roku pożegnaliśmy Wiktora Wołkova, pasjonata Biebrzy,

uczestnika Wszechnic i autora wielu wspaniałych albumów i pokazów slajdów o Biebrzy i wspaniałej przyrodzie Podlasia. Dwa lata później, podczas 46. Wszechnicy Biebrzańskiej odsłoniliśmy tablicę pamiątkową na punkcie widokowym w Burzynie, aby od tej chwili nazywać go imieniem Wiktora Wołkova.

Chcemy spotykać się w dalszym ciągu – taką opinię wyrazili uczestnicy jubileuszowej 50. Wszechnicy. Pojawiają się ciągle nowe i chyba niewyczerpane tematy na Wszechnice, także zgłaszane przez młodych pracowników Parku, o czym świadczyły sobotnie wystąpienia. Grono „Biebrzniętych” poszerza się o nowe twarze i nowych przewodników, którzy wzorując się na starszych koleżankach i kolegach, w przyszłości chcą poznawać Biebrzę i tak samo ciekawie o niej opowiadać i pokazywać. Tradycyjnie życzymy sobie okrągłych 100 Wszechnic, czyli 50. następnych, które w miarę możliwości i zainteresowań moglibyśmy zorganizować w ciągu najbliższych 10 lat. A zatem już teraz zapraszamy na kolejne Wszechnice, a szczególnie na tę jubileuszową w 2025 roku.

Andrzej Grygoruk BbPN